

Het teken van Immanuël

Liturgiesuggesties:

Gezang 127: 1, 3 en 5; Gezang 132: 1, 2 en 3; Johannes de Heer 593: 1, 2, 3 en 4

Psalm 100: 1 en 4

Psalm 119: 13

Jesaja 7:1-17

Psalm 62: 1 OB

Mattheüs 1:18-25

Psalm 62: 5 OB

Na verkondiging: Psalm 89: 1, 13 en 18

Psalm 98: 3 en 4

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1e Advent.

Advent betekent: Komst.

In de komende vier weken bereiden we ons voor op de komst van de Here Jezus.

'Vol verwachting klopt ons hart.'

Nou ja, vol verwachting?

Iemand zei laatst tegen mij:

'Dominee, we staan eigenlijk veel te weinig stil bij de komst van onze Here Jezus.'

'Er zou veel meer over gepreekt moeten worden.'

Misschien dat die iemand wel gelijk heeft, hoewel ...

De preken van de laatste maanden over Daniël en de preken over 1 Korinthiërs stonden toch heel nadrukkelijk in de lijn van de verwachting van Christus' komst.

Hoe bereiden wij ons daarop voor?

En hoe hebben de mensen van toen zich op die komst voorbereid?

*

Vanmorgen, Jesaja 7.

Wereldoorlog in het Midden-Oosten!

Een oude reus, Assyrië, is wakker geworden en doet een gooi naar de wereldheerschappij.

Als een reusachtige inktvis slaat het zijn grijpparmen al verder om zich heen.

Naar de zilvermijnen van de Taurus in Klein Azië, Turkije en naar de kust van de Middellandse Zee.

Eindeloze colonnes cavalerie en infanterie schuiven onstuitbaar in de richting van de wereldhandelhaven Tyrus

en in de richting van Palestina - de landbrug naar Egypte, de grootste tegenstander van Assyrië op het toenmalige wereldschaakbord.

Onheilspellend klinken de dreunen van de duizenden soldatenlaarzen op de wegen van het Midden-Oosten.

Het geluid van ijzeren strijdwagens klinkt onheilspellend in de oren van de bederigde volkeren.

Overal waar het immense leger uit het Oosten nadert klinkt de angstkreet: "Vlucht!"

"Assur komt eraan!"

De bewoners van het platteland proberen lijf en goed te redden in de versterkte steden.

Maar geen vesting is tegen de Assyrische stormrammen bestand.

Het ene land na het andere capituleert.

Koningen worden de ogen uitgestoken.

Gevangenen worden de neus, oren of lippen afgesneden.

Om de weerstand in veroverde gebieden te breken worden complete volkeren gedwongen te verhuizen.

In de streken waar het leger van Assur langsgetrokken is roken de puinhopen van huizen en steden.

Het spook van de honger bedreigt de overlevenden.

In 722 voor Christus zal Samaria, de hoofdstad van het Tien-stammenrijk voor de Assyriërs vallen en zal Israël in ballingschap worden weggevoerd.

Twintig jaar later zal ook het Twee-stammenrijk onder de voet worden gelopen en zal Jeruzalem worden opgeëist.

*

"Het geschiedde nu in de dagen van Achaz, de zoon van Jotham, de zoon van Uzzia, de koning van Juda, dat Rezin, de koning van Aram, met Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, tegen Jeruzalem ten strijde trok."

Jesaja 7: De Syrisch-Efraïmitische oorlog.

We schrijven het jaar 734 voor Christus' geboorte.

De macht van de Assyriërs wordt steeds sterker voelbaar in het Midden-Oosten.

Het Tien-stammenrijk Israël is al een aantal jaren schatplichtig aan de Assyrische koning.

Rezin, de koning van Aram en Pekah, de koning van Israël vormen een bondgenootschap om het Assyrische juk van zich af te schudden.

En ze willen daar ook Achaz, de koning van Juda bij betrekken.

Maar Achaz voelt daar niet voor.

Hij doet niet mee met aan een bondgenootschap tegen Assur.

Dan trekken de legers van Rezin en Pekah op om Juda aan te vallen.

Ze brengen de legers van Achaz daarbij gevoelige verliezen toe.

Bovendien vallen ook nog de Edomieten Juda vanuit het Zuidoosten aan

En de Filistijnen trekken op vanuit het Westen.

Het is hun opzet om Achaz van de troon te stoten en te vervangen door een stroman, de zoon van Tabeal.

Die zou zich dan aansluiten bij het bondgenootschap tegen Assyrië.

Het Westen verenigt zich tegen het oprukkende gevaar uit het Oosten.

Ook 2700 jaar geleden kende men al een NAVO.

Geen wonder, broeders en zusters, jongelui, dat koning Achaz en met hem het volk van Juda doodsbenauwd zijn als ze in de gaten krijgen wat er op hen afkomt.

Vers 2 gebruikt daar een prachtig beeld voor:

"Toen men het koningshuis van David berichtte: Aram is neergestreken op Efraïm, beefde zijn hart en ook het hart van zijn volk, zoals de bomen van het woud beven voor de wind."

Koning Achaz en zijn volk zijn radeloos.
Ze zijn er van overtuigd tegen deze vijand niet opgewassen te zijn.
Dat mensen bang en zenuwachtig worden in dergelijke situaties ligt voor de hand.
Oorlog, ernstige ziekte, ...
Een mens staat in zulke situaties altijd op een tweekoppige sprong.
De grote vraag is dan altijd:
'Waar laat je je in je angst naar toe drijven?'
Naar God?
Of naar menselijke oplossingen en mogelijkheden?

Op die tweekoppige sprong staat ook Achaz.
Hij is in Jeruzalem druk in de weer met het organiseren van de verdediging van de stad.
Als Jesaja naar hem toegestuurd wordt, is hij bezig de watervoorziening van de stad te inspecteren.
Die watervoorziening was altijd een zwak punt voor Jeruzalem, want de stad had geen bronnen binnen de stadsmuren.
Pas Hizkia heeft er later een oplossing voor gevonden.
Maar Achaz zat nog met dat probleem.
Wij kunnen ons voorstellen dat hij daar met bezorgde blikken rondliep en zich vertwijfeld afvroeg:
'Hoe moet dat straks als de vijandelijke legers de stad belegeren en de watertoevoer afsnijden?'
'Wat kan ik daar tegen doen?'

*

Achaz. Koning van Juda.
Van ongeveer 735-715 voor Christus.
Eén van de goddeloze koningen van Juda.
Goddeloos.
Toen hij een keer op bezoek was in Damascus - de hoofdstad van Aram - zag hij daar een altaar.
Hij vond het zo mooi dat hij het liet namaken.
Hij liet het in de tempel van Jeruzalem plaatsen en het koperen altaar werd verwijderd.
U leest het verhaal in 2 Koningen 16.

Koning Achaz leefde in de tijd van de profeet Jesaja.
Of beter nog, Jesaja leefde ten tijde van koning Achaz.
Een tijd van zinloosheid.
Een tijd van afval en onkerkelijkheid.
Een tijd waarin de grootmachten hun politieke spel op het schaakbord van het Midden-Oosten speelden.
Een tijd ... misschien wel te vergelijken met onze tijd.
Hoe diep de geestelijke leiders in die tijd gezonken zijn, hoe zij de bevolking van Juda in hun val met zich meesleuren ...
U en jij kunnen het nalezen in de eerste hoofdstukken van Jesaja's profetieën.
Een kleine greep daaruit:
- Gods wijngaard - Gods volk - heeft slechts wrange / zure vruchten voortgebracht.

De HERE verwachtte goed bestuur, maar zie, het was een bloedbestuur;
rechtsbetrachting, maar zie, het was wetsverachting. (5:7)

- Met een zesvoudig wee wordt dit schandelijke onrecht en het lichtzinnige leven van de rijke bewoners van Jeruzalem aan de kaak gesteld.
- God kondigt zijn volk - middels Jesaja - het oordeel aan.

Het volk uit de verte: de goed uitgeruste, oprukkende legers van de Assyriërs, zullen het oordeel van God over zijn onbekeerlijk volk ... voltrekken.
De wereld hangt aan een zijden draad.

*

1e Advent.

Midden in de woeling van de volken gaat dan opeens de HERE spreken.

"Toen zeide de HERE tot Jesaja: Ga Achaz tegemoet, gij en uw zoon Schear-Jaschub, en zegt tot hem: ..."

Bij het einde van die watervoorziening, bij het bovenste drinkwaterbekken, ontmoet een ongelovige koning Achaz ... Jesaja.

Jesaja is profeet.

Profeet van de God van Juda.

Hij is 'de mond van God'.

Hij is door de HERE geroepen om zijn Woord aan het volk te prediken.

Jesaja heeft zijn zoontje bij zich.

Opvallend is de naam van dat joch.

Een heel ongebruikelijke naam: Schear-Jaschub.

Een symbolische naam die alles te maken heeft met Jesaja's prediking.

Eigenlijk is die naam, Schear-Jaschub, een samenvatting van zijn boodschap.

Letterlijk betekent die naam: een rest keert terug.

In die naam liggen de beide polen van Jesaja's prediking opgesloten.

De eerste pool is die van het oordeel:

Er blijft van Gods volk niet meer over dan een rest.

Het overgrote deel gaat ten onder vanwege het ongeloof en de afval van de dienst aan de HERE.

De tweede pool van Jesaja's prediking is die van de genade: God rekent niet definitief af met zijn volk.

Hij zorgt dat een rest / een overblijfsel blijft delen in de volheid van zijn heil.

Een rest keert terug, uit de ballingschap, uit de verstrooiing.

Maar terugkeer betekent in de taal van de Bijbel ook: bekering.

Gods volk zal zich bekeren tot haar God en HERE.

Tot zijn Woord en tot zijn Dienst.

Dat alles: oordeel en genade, staat in de prediking van Jesaja centraal.

Dat alles ligt opgesloten in de naam van Jesaja's zoon.

Voor Achaz en het huis van David is de aanwezigheid van deze zoon van Jesaja meteen al een boodschap, een profetie.

Schear-Jaschub: een rest zal zich bekeren.

*

Midden in de zorgen die de koning heeft - en met hem, het huis van David - komt de profetische boodschap van Gods Woord.

Op zich al een bewijs van Gods genade.

Dat God nog gaat preken tot een koning die eigenlijk het oordeel verdiend heeft.

'Jesaja: "Zeg tot hem: tracht rustig te blijven, vrees niet, uw hart versage niet voor deze twee rokende stompen brandhout."

Wij zouden zeggen: 'Blijf kalm. Raak niet in paniek.'

'Je ziet wel een hoop rook in de verte op je afkomen, maar geen echt vuur.'

'Het is meer geschreeuw dan wol.'

'De plannen van Rezin en Pekach zullen schipbreuk lijden.'

'Er blijft geen spaan van Aram en Israël heel.'

'Ze zullen er niet in slagen hun machtsgebied uit te breiden.'

'Binnen 65 jaar zal het Tien-stammenrijk zelfs helemaal van de landkaart zijn weggeveegd.'

'Maar', voegt Jesaja eraan toe, 'jullie moeten wel geloven, jullie moeten wel vertrouwen hebben.'

'Want geloof je niet vast, dan sta je ook niet vast.'

'Dan wordt de grond onder jullie voeten weggeslagen.'

'Zonder geloof, zonder vertrouwen op God, vaart niemand wel.'

'Dan heb je geen toekomst.'

'Dan heb je geen basis.'

'Dan stort je levenshuis in.'

Je kunt dat, broeders en zusters, jongelui, toepassen op de politiek, op de maatschappij en op je persoonlijk leven.

Ik waag mij op de preekstoel niet aan politiek of aan een analyse van de maatschappij waarin wij vandaag leven.

Dat mag u thuis bij de koffie of bij een goed glas wijn doen.

Maar pas die woorden vanmorgen maar toe op je eigen leven.

Daar heb je genoeg werk aan.

Ik zei daarstraks al: Achaz staat op een kruispunt, op een tweesprong.

Het komt erop aan welke richting hij kiest.

Dat is beslissend voor zijn toekomst.

In zulke situaties komt altijd aan de dag wat je werkelijk drijft en wat je ten diepste beheerst.

Als alles van een leien dakje gaat, zijn iemands diepste gevoelens, zijn drijfveren niet altijd scherp te peilen.

Dan kost het geen moeite om te zeggen:

'Ik vertrouw op God.'

Maar, als je leven in de crisis komt.

Door vijanden, of ziekte, of werkloosheid, of op wat voor manier dan ook, ... dan komt aan het licht ... of het vertrouwen op God werkelijk de grondhouding van je bestaan is.

Of ... of dat je je heil toch ergens anders zoekt.

*

Vertrouwen?

Op de Here God?
Achaz geeft zich nog niet bloot.
Menselijk gezien is dat ook best te begrijpen.
Als je weet dat je veel en veel zwakker bent dan je vijanden ...
Dat het eigenlijk een verloren zaak voor je is ...
En dat je echt niet tegen hen bent opgewassen ...
Is het geen kleinigheid om dan toch te vertrouwen dat het goed zal gaan.

Broeders en zusters, jongelui, natuurlijk weet de HERE dat ook wel.
Hij weet dat wij mensen vaak een steuntje in de rug nodig hebben.

Een bemoediging, waardoor dat vertrouwen wat gemakkelijker wordt.
Daarom biedt Hij Achaz een teken aan.
'Vraag maar een teken.' zegt Jesaja.
'Je mag het zelf kiezen.
'Het doet er niet toe wat.'

Dat is een mogelijkheid die lang niet iedereen krijgt.
En je zou denken: Dat is nou een kans die Achaz niet kan laten schieten.
Die kans zal hij wel met beide handen aangrijpen.
Maar ... Achaz doet dat niet.
Hij wijst het teken af.
En zo komt aan het licht wat hem ten diepste drijft.
Fundamenteel ontbreekt zijn vertrouwen op de HERE.

*

Ik kan het niet laten om meteen maar de stap te nemen naar Mattheüs 1.
Ook daar wordt een teken gegeven.
Een goddelijk teken.
Een kind, geboren in een stal.
Gewikkeld in doeken en liggend in een kribbe.
Wat doen wij met dit teken?
Grijpen we het met beide handen aan?
Of ... wijzen we het teken af?
Ook voor ons, voor u en jou en mij komt het aan op vertrouwen.
Vertrouwen op de HERE, die zijn beloften waar maakt.
In dit kind.

O ja, Achaz doet nog heel vroom.
Hij maskeert zijn ongeloof.
En hij doet dat zelfs met een beroep op een Bijbeltekst:
'Gij zult de HERE uw God niet verzoeken.' (Deut. 6:16)
Verzoeken.
Dat betekent hier: uittesten.
Kijken hoever je bij iemand kunt gaan.
Iemand uit z'n tent lokken
Iemand provoceren.
'Daar begin ik niet aan', zegt Achaz.
'Dat zou helemaal verkeerd zijn.'

Het klinkt, gemeente, erg vroom.
Het wekt de indruk dat Achaz heel serieus en nauwgezet is.
In werkelijkheid is het een bewijs van gebrek aan geloof en vertrouwen.

Jesaja prikt dan ook door die schijn van vroomheid heen.
"Toen zeide hij: Hoort toch, gij huis van David!
Is het u niet genoeg mensen te vermoeien, dat gij ook mijn God vermoeit?"
"Mijn God."
Jesaja zegt niet: "Onze God."
Daarmee stelt hij de zaak op scherp.
Als je, broeders en zusters, jongelui, weigert God te vertrouwen, is Hij je God niet meer.
Dan ben je Hem kwijt.
God is alleen maar jouw God in een relatie van geloofsvertrouwen.

*

Achaz gaat niet de weg die de HERE hem wijst.
Hij is besluiteloos.
Verandert voortdurend van mening.
Sputtert eindeloos tegen.
Daar worden niet alleen mensen moe van.
Maar de Here God ... ook.
Is dit een zoon van David?
Is dit een een gezalfde die de HERE vreest?
Is dit een koning bij de gratie van God?

En omdat Achaz weigert een teken te vragen, zal God zélf een teken geven.
"Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren; en zij zal hem de naam Immanuël geven."
In de harem van de koning zal een jonge vrouw, een maagd, zwanger worden.
Zij zal een zoon ter wereld brengen.
Een jonge vrouw baart een kind, haar eerstgeborene.
Zij hoort tot de rest die de HERE heeft overgelaten in Juda.
Vertrouwend op de Here geeft zij haar zoon de naam: Immanuël, God met ons.
Opvallend is dat de moeder het kind een naam geeft.
Een naam met een messiaans karakter.
"Boter en honing zal hij eten, zodat hij het kwade weet te verwerpen en het goede te verkiezen."

Joodse uitleggers kennen de werkelijke naam van dit kind: Hizkia.
Zijn moeder is Abi, de dochter van Zacharia.
Deze jonge prins, de latere koning Hizkia, zal door zijn moeder en haar medegeloofsgenoten opgevoed worden in de vreze van de HERE.
De Bijbel vertelt ons dat in de tijd van Hizkia de eredienst in de tempel van Jeruzalem hersteld zal worden.
De afgodsbeelden en heidense altaren van Achaz zullen worden afgebroken.
Het zal weliswaar ook voor Hizkia een benauwde tijd zijn.
Jeruzalem zal worden belegerd door de legers van de Assyriërs.
Maar Hizkia blijft vertrouwen.

Zijn messiaans koningschap zal worden bevestigd.

*

Immanuël, God met ons.

Het teken is vol troost en bemoediging.

Het boom van het koningshuis van David zal - nog niet - omgehakt worden.

Achaz wordt door zijn ongeloof aan de kant geschoven.

En het volk dat niet op de HERE vertrouwd zal straks in ballingschap worden weggevoerd.

Maar uit de tronk van Isaï - de vader van David - zal een rijtje - een nieuwe loot - voortkomen.

Het teken van Immanuël komt tot zijn diepste vervulling wanneer in een stal van Bethlehem de zoon van David geboren wordt.

God-met-ons.

In een tijd waarin de wereld opnieuw aan een zijden draad hangt.

Waarin de soldatenlaarzen van de Romeinen hun voet hebben gezet op het Midden-Oosten van die tijd.

Waarin een keizer in Rome hele volken doet dansen als marionetten.

Immanuël: God met ons.

Die naam, broeders en zusters, jongelui, is het geheim van ons bestaan.

Die naam geeft je zekerheid, houvast, vertrouwen voor de toekomst.

Die naam gaat mee van de wieg tot in het graf.

Immanuël: God met ons.

In Jezus van Bethlehem wordt God belofte voor ons ... zichtbaar, hoorbaar en tastbaar.

Verlossing en redding is wat Hij op aarde heeft gebracht.

Genade van God en vergeving van zonden.

Wat doet u, wat doe jij met dit teken van Immanuël?

Dwars door de komst van dit kind speelt het oordeel van de HERE.

Wie - als Achaz - op macht vertrouwt in plaats van op de HERE, wordt daar uiteindelijk het slachtoffer van.

Wie op geld en goed vertrouwt, gaat daar tenslotte aan ten onder.

Verlossing en redding is er alleen door het geloof in dit Kind.

Voor allen die zijn komst - advent - verwachten.

Voor allen die Hem in geloof en vertrouwen ontvangen.

Immanuël: God met ons ... in Jezus Christus!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 3 december 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !